

Å leve livet. Hele livet.

Taler

Bent Høie

Dato

11 mai 2017

Sted

Clarion Hotell, Gardermoen

Omstendigheter

Åpningstale Helsekonferansen 2017

1 Kjære alle sammen.

Vi snakker ofte om at overgangen fra barn til voksen kan være krevende.
Fordi det skjer så mange endringer på så mange områder på samme tid.

5 Vi snakker ofte om at vi må investere i ungdommen.
For å forebygge fysiske og psykiske og helseplager.
For å forebygge utenforskap.

10 Vi snakker ikke like ofte om at overgangen fra godt voksen til eldre også kan
være krevende.

Fordi det skjer så mange endringer på så mange områder på samme tid.
Vi snakker ikke like ofte om at vi må investere i alderdommen.
For å forebygge fysiske og psykiske helseplager.
For å forebygge utenforskap.

15 Men det - kjære venner - det gjør vi nå med den nye reformen for eldre.
Det gjør vi med "Leve hele livet"!

Livet tar ikke slutt selv om arbeidslivet gjør det.

20 Men det forandrer seg.

Vi får mer tid til bøkene, blomsterbedene og barnebarna.

Men vi mister noe også.

Vi mister identiteten som arbeidstakere og fagpersoner.

25 Vi mister den daglige møteplassen der kollegene roser oss når vi gjør noe som er
bra og skryter av den nye hårklippen eller den nye genseren.

I ungdommen finner mange av oss ham eller henne vi skal dele livet med.

(I alle fall etter noen forsøk.)

30 I alderdommen mister vi ham eller henne.

Mange av oss kommer til å leve mange år alene.

Alene i sengen. Alene ved middagsbordet. Alene foran fjernsynet.

Det er ingen som roser oss når vi gjør noe bra.

Det er ingen som skryter av den nye hårklippen eller den nye genseren.

35

Slutten på et langt samliv og et langt arbeidsliv fører ikke bare til sorg og savn.

Det fører ofte også til ensomhet og dårligere helse - både fysisk og psykisk.

Det er unge og eldre som strever mest med ensomhet.

40 En av ti ungdommer sier at de mangler fortrolige venner.

Blant dem over 80 oppgir omtrent tre av ti at de er ensomme.

Ensomhet og utenforskap er vondt for både unge og eldre.

Kan hende er det enda mindre synlig blant eldre enn blant unge.

Foreldrene eller læreren forstår gjerne at noe er galt når den ensomme gutten på

45 15 alltid er alene eller har begynt å skulke skolen.

Den ensomme mannen på 75 har ikke en fast møteplass der noen fører fravær eller lur på hva som er galt hvis han ikke dukker opp.

Å forebygge ensomhet og utenforskap er noe av det aller viktigste vi gjør - både i ungdommen og alderdommen.

50 Hvis vi sørger for aktiviteter og fellesskap for eldre i lokalsamfunnet, gjør vi ikke bare livet bedre og mer meningsfullt for mange.

Vi forebygger en rekke helseplager også. Både fysiske og psykiske.

Derfor er aktivitet og fellesskap en viktig del av den nye reformen for eldre.

55 Vi snakker ofte om hvor viktig kostholdet er i ungdommen.

Vi snakker om at 13-åringen som bare har med boller og brus på heldagsprøven i matematikk, ikke gir kroppen nok næring til den krevende oppgaven.

Kostholdet er ikke mindre viktig i alderdommen.

73-åringen som bare har spist en halv skive loff med syltetøy før opptreningen

60 etter lårhalsbruddet, gir heller ikke kroppen nok næring til den krevende oppgaven.

Mange eldre er underernært og feilernært.

Det fører til at de orker mindre.

Det gjør dem mer utsatt for fysiske og psykiske og helseplager.

65 I fjor oppfordret jeg sykehjemmene til å flytte middagen til middagstid og sørge for at beboerne får mat når de er sultne.

Institusjonene som har gjort dette ser bedring på flere områder.

Beboerne spiser bedre, sover bedre og trives bedre.

70 Det er veldig bra!

Men vi må også sørge for at eldre som bor hjemme får i seg nok mat.

Vi vet at middagene fra Fjordland eller kommunens storkjøkken altfor ofte hopper seg opp i kjøleskapene til mange eldre.

75 Enkemannen som savner kona og middagene hun lagde, synes ikke maten han får levert på døra smaker godt.

Så han tar seg en brødsleve i stedet.

Enken som pleide å lage middag til mannen sin, synes ikke det er moro å bare lage mat til seg selv.

80 Så hun nøyer seg med litt tomatsuppe fra Toro.

Det blir en vond sirkel for mange.

Manglende matlyst blir til manglende livslust.

Og til manglende helse.

Eldre som får seg nok mat og riktig mat har det bedre og holder seg friske lenger.

85

Derfor er god mat og gode måltider en viktig del av den nye reformen for eldre.

Vi snakker ofte om at unge trenger gode og lett tilgjengelige helsetjenester.

Vi snakker om at tidlig innsats er viktig for å hindre at små helseplager vokser

90 seg store og gjør det vanskelig å mestre hverdagen.

Eldre trenger også gode og lett tilgjengelige helsetjenester.

Mange eldre som bor hjemme får ikke god nok oppfølging og helsehjelp.

Slett ikke alle oppsøker helsetjenesten med plagene sine.

Kvinnen med diabetes ser at såret på leggen blir stadig blir verre.

95 Men hun tenker at hun ikke skal plage legen med en så liten sak.

Mannen med flere diagnoser synes det er vanskelig å holde styr på alle medisinene han skal ta.

Men han skammer seg over at han ikke får det til, og vet ikke riktig hvem han skal be om hjelp.

100 Mange eldre lever med kroniske lidelser og funksjonsnedsettelse.

Tidlig innsats hindrer at sykdommer forverrer seg og at helseplager vokser seg store og gjør det vanskelig å mestre hverdagen.

Derfor er gode helsetjenester en viktig del av den nye reformen for eldre.

105 For noen uker siden la Pårørendealliansen fram en spørreundersøkelse gjort

blant pårørende i den norske helse- og omsorgstjenesten.

Den viser at veldig mange er veldig slitne.

110 Den viser at 70 prosent av de pårørende mener at "gode forutsigbare tjenester som er koordinert med hverandre" vil gjøre situasjonen bedre.

Pårørende er en svært viktig ressurs i den norske helsetjenesten.

Vi deler ofte ressurser inn i to grupper:

De som er fornybare og de som ikke er fornybare.

Jeg er overbevist om at pårørende er en fornybar ressurs.

115 Men da må vi forvalte den med klokskap!

Vårt mål er å bygge pasientens helsetjeneste.

Det er også de pårørendes helsetjeneste.

At tjenestene er mer sammenhengende og forutsigbare er svært viktig både for dem som trenger hjelp og for dem som er pårørende.

120 Derfor er bedre sammenheng og kontinuitet en viktig del av den nye reformen for eldre.

Kjære venner!

"Leve hele livet" handler ikke bare om det vi ikke får til.

125 "Leve hele livet" handler like mye om det vi faktisk får til.

For vi - eller rettere sagt DERE - får jo til veldig mye!

Det har jeg selv sett på mange reiser rundt i landet.

Årets helsekonferanse handler jo om akkurat dette.

Den handler om det vi får til.

130 Den handler om å vise fram og spre gode løsninger.

Gode løsninger som har blitt til takket være engasjerte og kompetente fagfolk ute i kommunene.

Derfor er dere som kommet hit til Helsekonferansen også en viktig del av den nye reformen for eldre!

135

Jeg tror vi alle er enige om at det er klokt å investere både i ungdommen og alderdommen.

For å forebygge fysiske og psykiske og helseplager.

For å forebygge utenforskap.

140 Utgangspunktet for investeringene må sies å være ganske godt.

Det finnes ingen grunn til å klage på dagens unge.

Flertallet av dem er sunnere, mer velfungerende og mer aktive enn noen unge før dem.

Det finnes ingen grunn til å klage på dagens eldre heller.

Flertallet av dem er også sunnere, mer velfungerende og mer aktive enn noen eldre før dem.

Vi skal tilføre ressurser der det trengs.

Men å investere i ungdommen og alderdommen handler ikke først og fremst om å gi unge og eldre ressurser.

Det handler først og fremst om å hjelpe unge og eldre til å ta i bruk egne ressurser.

Til å mestre sin egen hverdag.

Til å leve livet.

Hele livet.

Kilde

regjeringen.no

Emner

Alderdom, Eldre, Eldrebølge, Reform, Åpningstale

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/a-leve-livet-hele-livet>